

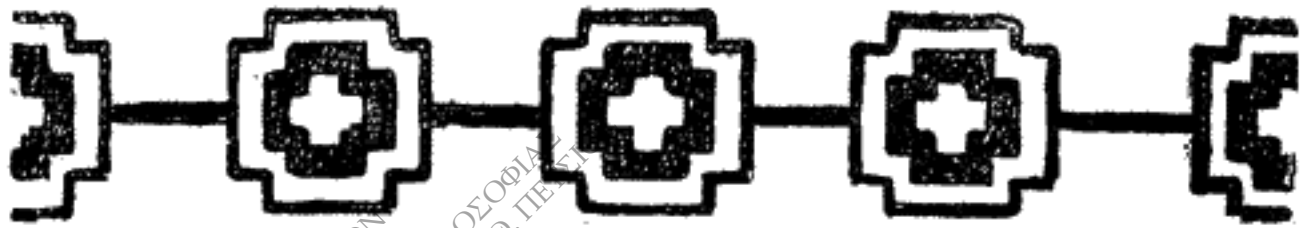
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΛΟΓΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ : ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΣ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ – ΙΟΥΝΙΟΣ
1952

Ε.Υ.Δ. ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΛΟΓΙΑΣ
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ΕΥΑ ΣΙΚΕΛΙΑΝΟΥ

* Άκουσα ότι έρχεται στην Ελλάδα για να πεθάνει. Αυτή τη στιγμή δεν θυμάμαι ακριβώς αν την άκουσα να το λέει ή ίδια, όταν την υποδεχθήκαμε στο αεροδρόμιο του Έλληνικού την ώρα που κατασυγκινημένη κατέβαινε από το αεροπλάνο και ξαναπατούσε τα αγαπημένα της ελληνικά χώματα. Ή αν κάποιος άλλος τη βραδιά εκείνη μου είπε ότι η Εύα έγραψε ή ξεστόμισε αυτή τη φράση. Όπωςδήποτε, αυτή ήταν ή έντύπωσή μου, όταν την είδα συντριμμένη από τον κόπο του μεγάλου ταξιδιού και από τη συγκίνηση να σέρνεται, στο μπράτσο μερικών άφοσιωμένων φίλων, προς την αίθουσα άναμονής του αερολιμένα, όπου ένα σιωπηλό πλήθος περίμενε με δάκρια στα μάτια ν' άσπαστεί το χέρι της. Είχα το αίσθημα ότι είναι ένας τελειωμένος άνθρωπος. Τελειωμένος, και με τις δύο σημασίες της λέξης. Είχε άπαρτιώσει την ύπαρξή της, αλλά είχε διατρέξει και όλόκληρη την τροχιά της μοίρας της. Μιά πράξη ακόμα έπρεπε και έμενε να γίνει για ν' άποτελειωθεί ή ζωή της: να πεθάνει έδω στην Ελλάδα που λάτρεψε τα δοξασμένα χώματά της, και που τα χώματα αυτά τώρα τηνεπερίμεναν για να την κλείσουν μέσα στη δόξα τους...

Δέν την είχα άλλοτε γνωρίσει. Μόνο από άκούσματα και φήμες είχα σχηματίσει στο νού μου την εικόνα της. Όταν όμως λίγες μέρες ύστερ' από τον έρχομό της την έπλησίασα μαζί με μία φιλική

συντροφιά που άκουγε με σεβασμό τα λόγια της, είδα πόσο πιό ύψηλός και πιό αίθέριος ήταν ο άνθρωπος που είχα πλάσει ή φαντασία μου. Όπως στή μορφή της, την έξαυλωμένη από τη μακρά έμπειρία της ζωής, έτσι και στο ύφος της όλόκληρο, στή λαλιά, στή χειρονομία και στή σκέψη της, ή Εύα Σικελιανού είχε κάτι το ύπερβατικό. Κάτι που ξεπερνούσε τα μέτρα και τους όρους της ζωής που ξέρομε, και έδινε τη φοβερά υποβλητική έντύπωση ότι έρχότανε από πολύ μακριά, από ένα κόσμο πλημμυρισμένο φώς άλλοτινό, γεμάτον από άλλου είδους σοφία και όμορφιά. Όλη τη ζωή της προς αυτό τον κόσμο είχε στηλωμένο το βλέμμα της και αυτού του κόσμου την άνταύγεια έβλεπε και θαύμαζε και αγαπούσε άπάνω στή γή που πατούσε και άπάνω στους ανθρώπους που έκλεινε μέσα στήν καρδιά της με έρωτα και με φιλία, με στοργή και με θαυμασμό. Η έξαρση ήταν τό μόνιμο, τό φυσικό και άυτονόητο κλίμα της. Τώρα που πήγαιναν να ήσυχάσουν μέσα της όριστικά οί δυνάμεις της ζωής, δέν είχαν μείνει στο άποσωμένο, γεροντικό σώμα της, παρά δυό μόνο μεγάλα γαλάζια μάτια, κουρασμένα κι' αυτά, πολύ κουρασμένα, που θύμιζαν τους στίχους του Καβάφη:

*Την έμορφιά έτσι πολύ άτένισα
που πλήρης είναι αυτής ή όρασίς μου...*

Ε. Π. ΠΑΠΑΝΟΥΤΣΟΣ

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Με την Εύα Σικελιανού χάθηκε μία από τις όμορφότερες, θρησκευτικώτερες, άσκητικώτερες ύπαρξεις που έμφανίζονται στην ανθρωπότητα. Ένας καλλιτέχνης « Άνθρωπος » και « Τεχνίτης ». Υπερβολικοί δέν είναι οί όρισμοί για όποιον γνώριζε καλά και θελήσει να συγκρίνει με τις μεγάλες γνωστές μορφές τη ζωή της όλόκληρη, τό πλέγμα της ψυχικής, πνευματικής και καλλιτεχνικής της ίδιοσυστάσις, ίσαμε την παραμικρότερη χορδή, την καλωσύνη της που έφθανε ίσαμε κεί που δέν παίρνει, την ψυχική της εϋγένεια.

Στέκεται πολύ κοντά μας, στάθηκε πολύ μακριά από μάς, για να μπορούμε εύκολα να τη νιώσομε και να την κρίνομε.

Άληθινά δέν ήταν μονάχα οί γνώσεις της οί άπέραντες, ή καλλιτεχνική της ιδιοφυία που σφράγιζαν την προσωπικότητά της, που επέβαλλαν τό σεβασμό και τό δέος σε όποιον την αντίκρυζε. Κείνο που πρόβαλλε στήν Εύα Σικελιανού ήταν πάνω άπ' όλα ή άκτινοβολία του έσωτερικού της κόσμου που με τέχνη άνύψωσε τό ήθικό του περιεχόμενο σε άφθαστο σημείο, στο τέρμα που έγγίζει τό θείο. Ήταν ή μεγά-